

VRTEC.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Uredil

Anton Kržič.

Trideseti tečaj, 1900.

81
—
4

KRIŽANSKI PRIORAT
— V LJUBLJANI —

V Ljubljani.

Založilo društvo „Pripravniki dom“.

Natisnila Katoliška Tiskarna.

VI 28137 B. f.

Pridržujejo se vse pravice do sestavkov, priobčenih v „Vrtcu“.

KAZALO.

Pesmi.

	Stran
V zimskem jutru	1
Sneženi mož I.	7
Sneg pada	23
Noč	31
Sneženi mož II.	33
Tudi nam	36
Bolnik	46
Pomlad	46
Najslajša smrt	47
Zima in pomlad	49
Križ	64
Prihod pomladi	78
Tri cvetlice	81
Majnikov opomin	87
Zvonček	95
Kralj Matjaž	97
Ko poje zvon	110
Sanje	111
Kažipot	113
Cvet	126
Junak in konjič	126
Babica moja	127
Ob žetvi	129
O čudni roži	137
Zadnja pesem	137
Popotnikov blagoslov	143
Nasveti	144, 160
Sladka grenkost	145
Očetova pipa	153
Krasan je svet planinski	158
Njega veličastvu presvetlemu cesarju Francišku Jožefu I. za sedemdesetletni god	162
V samoti	165
Plačilo sveta	173
Jesensko solnce	177
Starček v jeseni	190
Sinici	191
Rožice	193
Smele cvetke	202

Povesti, pripovedke, popisi, prilike in basni.

	Stran
Hudobija in ljubezen	2, 18, 34, 50, 82
Kaj so nam pripovedovali naš dedek:	
1. Palček	4
2. Zakaj ima zajec kratek rep itd.	22
3. Pravljica o kralju Matjažu	37
4. Mirko in Milka	54
5. Dobromil	89
6. Kaj se pripoveduje o griču sv. Roka	103
7. Trdež in Bogomil	122
8. Ljudomil	195
Tepsti, tepem	12
Ni bilo zastonj	24
Spomini iz otroških let:	
13. Knjiga s podobami živalij	30
14. Kako sem kupil bratca	44
15. Zlomljena noga	45
16. Pri vstajenju	61
17. Šala pa hudobija	86
18. Zrakoplav	107
19. Hude sanje	108
20. Komedija	118
21. Na božji poti	133
22. Naši psi	149
23. Na grofovem vrhu	166
24. Na vseh svetnikov dan	182
25. Moj dom in rojstni kraj	198
Mračni trenutki	42, 60
Ves se tresem	57
Snežinka	62
Vsega potreben	77
Nasprotnika	92
Bramadeta in Radovan	98, 114
V pastirski šoli	105
Pod sv. Višarjami	120
Najlepši praznik	130, 146
Počitnice	135
Skušnjava	151
Micuž, Opica in Pusi	154
Oče Urban	162

	Stran
Vojaške vaje	167
Korošica	170, 186, 203
Na obali	178
Uboge dušice	183
Dedova povest	194
Sv. Nikolaja dvojni dar	201

Naravoslovni, zgodovinski in drugi spisi.

Simboli	7
Zima	9
Ljubite svojo domovino	28
Andrej Hofer	38
Nevihta	109
Iz Sokratovega življenja	126, 159, 174

Glediščne igre:

Bogomila ali otroška ljubezen	66
Požigalec	138

Pregovori, izreki in pametnice 32, 79. 128

Iz zaklada naših pregovorov:

1. Danes meni, jutri tebi!	15
2. Če ne teče, pa kaplje	31
3. Z imenitnimi gospodi ni dobro črešenj zobati	47
4. Kdor drugim koplje jamo, sam pade vanjo	79
5. Šiba poje novo mašo	95
6. Roka roko umiva	111
7. Vsak je sam svoje sreče kovač	127
8. Kakor si postelješ, tako boš pa ležal	143
9. Kakor se v gozd kriči, tako se odmev glasi	159
10. Zgodaj se ostri, kar hoče trn biti	160
11. Kdor zgodaj vstaja, mu kruha ostaja	175

	Stran
12. Rana ura — zlata ura	192
13. Kdor prej pride, prej melje	207

Zabavne in kratkočasne reči.

Naloge	15, 96, 160
Rebusi	48, 112, 128, 144
Zastavice	96, 112, 128, 144, 192
Demant	96, 176
Križna zastavica	112

Nove knjige.

Mladiški cvet (Flos juvenilis)	48
Pomladni Glasi	79
Vstajenje (Rudolf Vrabl)	80
Uvod v narodno gospodarstvo	80
Marijina otroka	96
Pisanke	96
Šmarnice	96
Detinske knjižice z barvanimi slikami	208

Slike.

Sveta cerkev (simbol)	8
Deček s samokolnico	12
Deček dobri teti zakrije oči	25
Andrej Hofer (spomenik)	40
Vstajenje Zveličarjevo	65
Vnebohod Zveličarjev	88
Ovce strižejo	105
Otroci čakajo ob potu	121
Mali vojaki	136
Vabljivo drevo	152
Mali bobnar	169
Babica pripoveduje pravljice	184
Hudomušno poškodovanje obleke	201

Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo: „Angeljček“

Štev. 1.

V Ljubljani, 1. januarija 1900.

Leto XXX.

V zimskem jutru.

ot bi na lascih
Spavala svilnih
Črna ji ptica:
S kapico zimsko
V šolo je spela
Naša Marica.

„Morda je perje
Mojega bratca?
Nekdo je lani
Smrt mu priklical
S puško predrzno
Tam na poljani ...“

Sredi kostanjev
Gori na veji
Vran se je zibal;
Gledal Marico,
Kapico gledal,
Vmes je ugibal:

„Morda? ...“ In z veje
Splaval in bližal
Krila je smela
Stvarci nemirni ...
Deklica pa je
Vranu velela:

Kapica moja,
Šuknjica tvoja
Črni sta, črni;
Ali v sorodu
Nista nobenem ...!
Vrni se, vrni!

Silvin Sardenko.

Hudobija in ljubezen.

Povest, spisal *Dragotin*.

I. Pijanec.

Bilo je par dnij pred Božičem. Gospod učitelj so nam popoludne v šoli razlagali prirodopisje, kazali s palčico podobe različnih živalij na steni ter jih prav mično opisovali. A nam učenjakom v klopeh se kar ni ljubilo kaj prida poslušati. Pa kako tudi! Saj so nam bili učitelj pred uro naznanili, da se takoj po končanem popoludanskem poduku prično božične počitnice; in kateremu šolarčku naj bi pri tako veseli novici ostalo srce mirno? Ni čuda torej, da smo se malo menili za barvo in velikost tega ali onega kosmatinca in da nam je bila tudi zvitost in prekanjenost te ali one živali malo mar, čeravno nam je bil sicer ta predmet najljubši. Nestrpno smo se gugali na klopeh, mencali z nogami in pazno šteli udarce ure na zvoniku poleg šole. Zdaj pa zdaj se je kak nestrpljivec celo poželjivo ozrl skozi okno na prosto, kjer so se lahko in vabljivo poigravale snežinke v zraku, potem pa je milo pogledal učitelja, težko čakajoč, da bi dali znamenje odhoda.

Slednjič vendar pride zaželeni trenutek. Kako urno smo se usuli po končani molitvi iz šolske sobe. Juhé, to je bilo veselje! Komaj smo se nekoliko oddaljili od šole, da smo se umaknili očem strogega učitelja, pa smo že napravili vojsko. Goste snežene kepe so letale sem in tje, seveda jih je večji del zgrešilo svoj namen. Tu in tam se je tudi kak nerodnež prekucnil v precej debeli sneg in takoj se je okoli njega zbrala kopica drugih, ki so glasno krohotajoč se hoteli porabiti ugodno priliko, da so s snegom obmetavali reveža, ki se ni mogel nič braniti, s težavo kobacajoč iz snega. Končno pa nas je razgnal gospodar hiše, pred katero smo se bojevali. Razpršili smo se.

Kar nas je bilo iz jedne vasi, počakali smo drug drugega, ker smo vedno skupaj hodili domov.

Snežiti je začelo mej tem nekoliko močnejše, a to nas, mladih junakov, ni veliko strašilo, čeravno smo imeli dobre pol ure do doma. V glasnem pomenku smo jo urno mahali po cesti. Ko se je bil že vsak nekoliko pobahal, kako je okepal tega ali onega, začeli smo se pogovarjati o bolj resnih stvareh: o jaslicah, ki jih bomo stavili, kako bomo hodili tepeškat in koliko tičic bomo pri tem zaslužili. Z Lužarjevim Jožkom, s katerim sva si bila vedno najboljša prijatelja, sva se do dobrega zmenila, kako si bova drug drugemu pomagala postaviti jaslice, najprvo njegove, potem pa moje. Saj daleč nisva imela drug do drugega, ker smo si bili sosedomi. Zatopljeni v take važne misli in pogovore prišli smo nekako na pol pota vrh malega klanca, ko nas nakrat zmoti jeden izmed družbe:

„Poglejte, pogledajte, kaj je tam-le?“ rekoč pokaže z roko na kraj ceste.

Vsi se ozremo na označeno mesto. Ne daleč pred nami je ležala na cesti debela okovana gorjača, iz cestnega jarka pa se je počasi vzdigovala

sključena človeška postava. Ustavili smo se, ter jo preplašeni in začudeni gledali. Beraču podoben mož je počasno lezel iz jarka in pri tem v jednomer polglasno godrnjal in rentočil. S težavo se je prizibal do mesta, kjer je ležala gorjača; tu se je dolgo pripravljaj, da bi jo pobral, pa na nikak način ni šlo. Videlo se mu je, da nič ne more vpogniti jedne noge, na katero se je tudi pri hoji prav malo opiral in jo bolj vlekel za sabo, kakor pa hodil po nji.

Smilil se nam je vsem, ko smo videli, kako se trudi, in radi bi mu pomagali, toda preveč smo se ga bali. Bil je pa v resnici prav neprijetnega, že precej priletnega, suhega obraza. Povaljana, snežena obleka je bila bolj gosposkega kroja, toda močno strgana in zanemarjena. Dolgi lasje so mu štrleli na vseh straneh izpod luknjičastega klobuka, katerega si je bil potisnil globoko na čelo, tako, da so se komaj videle globoke udrte oči izpod potlačenih krajevcev. Črne, razmršene brade pa se je držal sneg in ivje, kar ga je delalo še bolj ostudnega. Iz vse njegove zunanosti in njegovega obnašanja se je videlo, da je močno pijan.

Nekaj časa se je neuspešno zibal in pripogibal do palice, mej tem pa se ojunači Jožek, počasi gre proti pijancu, previdno pobere palico ter mu jo da od daleč v roke. Mi drugi smo mej tem urnim korakom že prišli mimo njiju, ognivši se ju v ovinku, kolikor nam je dopuščala cesta. Jožek pa, ki je sploh rad malo ponagajal, razkoračil se je široko pred pijancem, ki se je še vedno gugal na mestu, ker ga niso hotele noge nič kaj držati. Dobro vedoč, da mu sedaj lahko uide, ojunačil se je, ter mu smeje zaklical:

„No, očka, ali bo šlo?“

Tujec ga grdo pogleda in zamrmra nekaj nerazumljivega.

„Mož, vi ga imate preveč pod klobukom“, zavpije še Jožek ter jo urno pcedi za nami.

„Čakaj me, poglavec, jaz ti pokažem!“ zarohni pijanec, zavihti gorjačo a v tem mu omahnejo noge in z vso težo telebne zopet na tla. Mi smo mirno korakali dalje; slišali smo le še par krepkih kletvic, ki jih je godrnjal pobirajoč se iz snega.

II. Neljub gost.

Mračilo se je že, ko sem prišel domov; saj se nam pa tudi ni nikamor mudilo in zato smo jo prav počasi mahali proti vasi. Mati so v veži kuhali večerjo, drugi domači pa so se, kakor po navadi v mraku zbirali v hiši ter posedli po leseni klopi okolu velike peči, čakajoč večerje. Jaz sem zlezal na zapeček ter pazljivo poslušal pogovore onih, ki so modro ugibali to in ono ter sem pa tje razdrli tudi kako bolj smešno. Zlasti veliko pa je vedel povedati „stric“; to je bil star hlapec Matevž, ki je služil že pri dedu in se je pozneje vedno držal naše hiše. Otroci smo ga imeli prav radi, ker nam je večkrat kaj lepega povedal in nas včasih tudi malo poučkal na nogah, kadar je sedel ob zimskih večerih pri peči in smo bili mi pridni. Klicati smo ga morali za strica, ker so tako hoteli oče, ki so močno spoštovali skrbnega moža.

Kmalu se je kadila večerja na mizi. Mej jedjo pa so mej drugimi pogovori oče tudi vprašali, je li kdo slišal, kaj je občinski sluga oznanil zadnjo nedeljo pri cerkvi; oče so namreč šli v bližnji trg k maši, ker so tam imeli še razne druge opravke.

„O neki dražbi je pravil, ki se bo vršila v trgu, pa Petrača bomo zopet dobili v goste, če sem prav slišal“, dejal je Matevž naslonivši brado na žlico.

„Iz bolnišnice nekega daljnega mesta so ga poslali občini v oskrbo in zdaj bo hodil po hišah, kakor ona leta“, posegla je vmes zgovorna dekla. „Kjer imajo celo zemljišče, ostal bode po štiri dneve, kjer pa manj, bo šel pa prej stran. Preskrbovati ga morajo z vsem, česar potrebuje. Začel pa bo gostovati takoj v naši vasi, ne pa pri županu kakor je onikrat; seveda, sedaj v praznike se ga vsakdo brani. Sosedovi ga že danes pričakujejo, precej potem pa pride k nam.“

„No, se ga bomo morali pa že zopet ogibati nekaj časa“, pravijo nevoljno mati; „vse bi že bilo, da bi le tako siten ne bil. Saj mu ni moči vstreči; pa ko bi tako grdo ne preklinjal.“

„Bomo pač morali malo potrpeti s tem pijancem, saj ne bo treba dolgo“, pristavijo oče, položivši žlico na mizo. „Saj se mi je malo dozdevalo, da ima kmalu priti, ker mi je župan nedavno nekaj pravil o tem. Samo to me jezi, da mora za tacega postopača občina skrbeti, ko vendar za njo ni nikdar nič storil. Dokler je bil mlad in krepak, se je klatil okrog po svetu, sedaj pa, ko ni za nikamor, ga pa nam natvezejo na vrat.“

Pogovor je bil končan in ž njim vred tudi večerja. Mene je seveda silno zdelavala radovednost; rad bi bil vprašal, koga bomo dobili v hišo, toda nisem si upal; bal sem se očeta, ki so bili vselej hudi, kadar je kdo otrok popraševal o stvareh, ki mu niso bile nič mar. Tem zaupljiveje pa sem se zanašal na strica Matevža. Da bo ta moji radovednosti ustregel, o tem sem bil prepričan; čakal sem le ugodne prilike, da bi ga mogel na tihem poprositi, naj mi kaj pove o pričakovanem gostu. No čakati ni bilo treba dolgo.

(Dalje prih.)

Kaj so nam pripovedovali naš dedek?

(Spisal Zorán.)

1. Palček.

Zivela sta mož in žena, ki nista imela nič otrok. Vsak dan sta prosila ljubega Boga, da bi jima dal vsaj jednega otroka, in če bi tudi ne bil večji kakor — prst.

Ko sta nekega dne južinala v sobi pri mizi, nakrat nekdo pri peči zakliče: „Oče, dajte mi kruha.“

Mož se tega tako razveseli, da ureže velik kos kruha in reče: „Hvala bodi Bogu! Vendar si uslišal najino iskreno prošnjo. — Sinček, sinček, kje si, kje? To imaš kruha, to imaš.“ In iskal ga je. Slednjič ga je vendarle zapazil pod klopjo pri peči. Bil je majhen kot palec na roki. Postavil ga je na mizo in mu dal kruha.

„Oh, oče, odrezali ste mi prevelik kos“, je dejal Palček. Mož je odlomil polovico in mu jo dal. „Še je preveč, saj vidite, da je kos večji, nego sem jaz.“ In oče je odlomil še od tega pol kosa polovico in mu dal ostalo.

Mož in žena sta bila neizrečeno vesela svojega Palčka, tako sta ga namreč imenovala, ker je bil tako majhen. Pa ne mislite, otroci, da je bil za nič, ker je bil majhen. Priden je bil in uren in vse si je hitro in dobro zapomnil. Res ni mogel opravljati velikega in težkega dela, a brez prida ni bil pri hiši.

Če je oče oral, mu je gonil. Ker pa ni mogel tako hitro stopati kot voli, ga je dejal oče levemu volu v — uho, in tukaj je kričal na ves glas „hek ajs“ in „stija“, kakor je bilo pač potrebno. — Če je padla materi igla na tla, jo je vselej našel in pobral; če ni mogla dejati niti v iglo, je zapičil Palček iglo v mizo, tako da je stala po koncu, se vsedel pred njo in porinil nit skozi. In tako je še opravljal mnoga druga dela.

Ko sta nekoč z očetom oral, in je Palček kričal v volovem ušesu, je prišel mimo bogat gospod. Začuden obstane, posluša in reče: „Mož, kje pa imate svojega gonjača, ki tako pridno goni, a ga ne vidim nikjer?“

Oče se nasmeje: „Da, pridnega gonjača imam, pridnega. Majhen je, in ker ne more hoditi tako hitro, pa sem ga vtaknil volu v uho“, in pokaže Palčka gospodu. Temu je bil tako zelo všeč, da ga je hotel kupiti, pa oče reče: „Ne, ne dam ga, preveč ga imava z materjo rada. Tako dolgo sva prosila Boga, da naju je uslišal in nama poslal tega pridneža.“

Gospod mu je ponujal dosti, dosti denarja, a mož ga ni hotel dati. Tedaj je rekel Palček tiho očetu: „Le dajte me, saj pridem nazaj, bodem že ušel.“

Ker ga je gospod le hotel po vsej sili imeti, ga je prodal za tisoč zlatov. Gospod je zaprl Palčka v veliko mošnjo, v kateri je imel denar, in je šel vesel dalje.

Po poti je tiho odprl Palček mošnjo, metal denar za denarjem iz nje na cesto, in ko je vse zmetal, skočil je še sam iz žepa.

Bil je na nekem pašniku, kjer so pastirji pasli krave. Hotel je tudi on pasti, in zato je treba biča ali vsaj šibe, če hoče iti krava v škodo, da jo zavrne. Vzel si je trn v roke in se vsedel za grm ob potu v travo. Gotovo se je že vsak izmej vas, dragi otroci, na trnu pičil po leti, ko je hodil bos. Mati so potem z iglo izkopali trn, pa je bilo dobro. — Torej takšen trnek si je vzel Palček in čakal krave. Sedel je kakor kralj, ki drži žezlo v roki.

Pripasla se je krava do grma, in Palček jo je pridno pikal s trnom v gobec, da bi jo odgnal, a krava se niti zmenila ni za to pikanje. Ovila je šop trave, v katerem je sedel Palček, z jezikom, ga odgriznila in — požrla. Lahko si mislite, kako se je prestrašil ubogi Palček. Hvala Bogu, da ga ni krava z zobmi — pohrustala.

Ker je bila v kravjem želodcu tema, da je lahko dalje segel nego videl, kričal je na vse grlo. Ljudje so slišali neko vpitje v kravi in ker so mislili, da je zbolela, so jo zaklali. Vsega mesa niso mogli hkrati pojediti in naredili so si torej klobase. Ko so razsekavali in razrezavali kravo, ga k sreči niso ne usekali, ne urezali. Še opazili ga niso, ker je bil tako majhen, in potisnili so ga z drugim mesom vred v klobaso. Hudo mu je bilo sicer začetkoma v klobasi, ker je bil tako stisnjen, pa pojedel je toliko mesa, da se je lahko gibal, in dobro mu je bilo. Dolgo je visel v podstrešju, kjer so se klobase sušile, in že je mislil, da ostane tukaj za vedno, pa prišlo je drugače.

Nekega dne so dejali kuhat isto klobaso, v kateri je bil Palček. Začetkoma mu je bilo prijetno v peči; bilo je topleje nego v podstrešju, pa prihajalo je topleje in topleje, in ubogi Palček je mislil, kaj bode, kaj bode. Vedel je, da bode voda vrela in — bal se je. Ko je nekoč bil na komenu doma pri materi, je prevrnil lonček kropa po sebi in skusil je torej — kako peče. Pred pečjo je stala dekla, slišal je, kako je ružila z burkljami, in ako ven skoči, ga bode prijala in Bog ve, kako bi se mu še godilo. Mislil si je: „Pokazala bi me gospodarju, in ta bi me še pretepel, ker je moral zavoljo mene zaklati lepo kravo.“ Zakričal je tedaj: „Svinje so zunaj, svinje so zunaj.“

Misleč, da kdo zunaj kliče, odide dekla na dvorišče, da bi zaprla svinje. Med tem pregrizne Palček klobaso, skoči iz lonca in se skrije pod kolen.

Ko so vsi obedovali v sobi, se je na tihem zmuznil iz kuhinje v vežo in od tod ven. Tako je bil zopet prost in vesel je skakal pod milim nebom naprej. Vse se mu je tako lepo zdelo. Tako dolgo je bil v ječi, najprej v gospodovi mošnji, potem v kravi in na zadnje v klobasi, kjer ni videl nič, ni slišal nič. Zato se je pa sedaj tem bolj radoval in grel na gorkem solncu. Občudoval je lepe cvetice v travi, gledal je, kako so letale lastavice po zraku, in škrjančevega petja se kar ni mogel naslišati, tako se mu je zdelo milo in lepo. Ko se je vsega nagledal in naveselil, pogleda samega sebe. Pa kakšen je bil! Obleka mu je bila skoraj vsa segnila in strohnela; bil je na pol nag. Sram ga je bilo in pršil je Boga: „Oh, ko bi našel kako krpo, da bi si napravil obleko!“ Ni šel dolgo in našel je cunjico, ki jo je izgubil učenec, kateri si je ž njo brisal tablico. Vesel jo Palček pobere in se zavije v njo. Pa, lepša je sešita obleka, kot samo ogrnjena. Saj si tudi veliki ljudje ne ogrinjajo sukna in rjuh, temveč si sešijejo obleko, si je mislil in prosil je ljubega Boga, da bi našel iglo. Ležala je tam stara rujava igla. Radosten jo je pobral in zapičil v cunjo. Če hočemo šivati, pa je treba še nečesa: niti. Prosil je zopet Boga, da bi mu dal vsaj košček niti. Našel je je cel klopčič. Vesel si ga je oprtal na ramo in stopal dalje.

Prišel je v gozd. Rastla je tamkaj goba, pod njo se je vsedel, misleč si: „Sem vsaj pod streho“ in je začel šivati. Pod gobo je bil res tako lepo pod streho, kakor mi pod velikim dežnikom.

Prišli so roparji v gozd, in ko je najmarljiveje šival, sunil je jeden roparjev gredoč z nogo ob gobo in jo prevrgel. Ni se jih Palček ustrašil, še hud je bil in je zakričal: „Pustite mi mojo streho.“

„Kdo pa si, ki se upaš nad nami kričati?“ reče jezen poglavar. Iskali so ga in ga našli. „Ti, ki nisi večji kot prst, ti se upaš nad nami jeziti! Aló, z nami pojdeš!“

Kaj mu je pomagalo, da se je branil in kričal, bili so veliki in močni, a on majhen! Hočeš, nočeš, dejali so ga v torbo in jo zunaj trdno zapeli, da ni mogel ven.

Ko se je storila noč, prišli so do neke hiše, kjer so hoteli ukrasti meso in zabel iz podstrešja. Dejal je poglavar Palčka na dolgo palico in mu rekel: „Trdno se je oprimi, da ne padeš raz njo, lahko si razbiješ svoje koščice. Porinil te bodem v podstrešje. Pogledi, če je dosti mesa in slanine gori, in nam povedi.“

„Čemu?“ je vprašal Palček, ki je bil kar zelen same jeze, videč, da ga hočejo uporabiti za svoje grde namene.

„E kaj, to že mi vemo“, odgovoré roparji, in poglavar ga porine s palico v podstrešje.

Hitro je skočil Palček raz palico na strop, in kričal je na vso moč: „Kako zabel hočete, zasekano ali celo; kako zabel hočete, zasekano ali celo?“

Ljudje so se vzbudili doli v sobi, in roparji so zbežali. Ker je še Palček vedno kričal, je šel gospodar z lučjo v podstrešje gledat, kdo je. Ko zagleda Palčka, se jako razveseli, pa tudi Palček je bil vesel in je rekel: „Oče, zdaj sem pa zopet doma.“

Ta hiša je namreč bila očetova in materina. Oče ga je nesel v sobo, kjer se je dobro navečerjal. Moral je vse povedati, kako se mu je godilo, posebno pa še, kako je odpodil roparje. Mati ga je bila tako vesela, da mu je takoj drugi dan naredila lepo novo obleko. Živel so še potem srečni in veseli dolgo let. Palček je še vedno rad delal, posebno rad pa je gonil očetu vole, ko so orali. Prodati se pa ni več pustil, ker ga je bilo izučilo; saj ga tudi niso hoteli prodati, ker so ga imeli preveč radi.

Simboli.

Vsak olikan človek si mora polagoma prisvojiti vsaj nekaj najimenitnejših tujih besedij. Taka beseda, ki se premnogokrat rabi, je grška beseda „simbol“, ki po svojem izvoru pomeni sostavo, in vsled tega znamenje in podoba ali sličnost. Ta pomen pa je dobila beseda tako-le:

Pri starih Grkih je bila semtertja navada, da sta prijatelja, katera sta sklenila gostoljubno prijateljstvo, prelomila deščico in s seboj vzela vsak jeden kos. Kadar sta se zopet sošla, spoznala sta se na tem, če sta se oba koščka popolnoma strinjala v celotno ploščico. To so imenovali simbol, in lahko je razvideti sedanjí obojni pomen: znamenje, ker je na tem prijatelj spoznal svojega gostoljubnega prijatelja, in pa sličnost, ker sta se oba kosa popolnoma ujemala.

Sv. cerkev rada rabi simbole, da izraža nevidne reči, milosti, verske in dejanske resnice z vidnimi rečmi, da jih lažje umevajo tudi preprosti ljudje. Nauk o simbolih je zelo mikaven. Zato bomo o priložnosti še kaj spregovorili o tem. Za danes vas le opozorim na simbol, ki vam ga kaže slika. Cerkev je na skaloviti gori, ker ji je Kristus zagotovil toliko trdnost, da je ne bode premagala nobena moč. Iz cerkve priteka studenček, ki nekoliko

nižje napolnjuje nekakšno jezerce, iz katerega teče studenčnica po sedmerih potokih na razne strani. Ti potoki pomenijo milosti božje, katere nam deli cerkev v svetih zakramentih. Naslikan je tudi dobri pastir, ki napaja ovčice s to čudežno vodo, t. j. deli vernikom božje milosti. Ovčica je posebno ljubezniv simbol za dobrega vernika zaradi lepih lastnostij, ki jih ima ovca in jagnje, kakor nam je razlagal Jezus sam.

Z i m a.

(Slika. — Priobčil A. Rapč.)

Poslednje, zapoznele cvetke sahnejo pod morilno slano; zadnji tako nam priljubljeni ptički glasovi se oglašajo čimdalje redkeje, ter ginejo in ginejo počasi, kakor bije srce umirajočemu slabotno in počasi in slednjič neha. Mrzel veter brije čez strneno polje; burja si igra z listjem šumečim raz drevje. Pašniki so zapuščeni. Le prazna torišča še ugledaš po njih, kjer so pastirji nedavno pekli krompir in igrali svoje pastirske igre.

Po strnenem polju zazeleni še jedenkrat, še jedenkrat se prijazno ozre zeleni obraz poslavljaljoče se narave v nas, predno se za delj časa ovije v mrzli sneženi plašč, da počije po svojem delu. Še jeden dremoten pogled in potlej — spanje, počitek. Zima je pred vrati!

Vse mirno vse tiho! Le po podih še udari tu pa tam cepec po ajdovem snopu. Črne kavke otožno letajo po travnikih. Na vasi se pogosto prikazujejo prosjaki — proseč miloščine, ker zdaj ljudje ložje dajejo, siromaki bi si pa tudi radi kaj preskrbeli za zimo.

Nebo se preprega z dremajočo meglo; njegova modrina se je zastrla z oblaki, zaprlo je svoje jasno oko ...

Vse dremlje, vse je otožno, in nekega jutra kričé vaški otroci: „Sneg, sneg!“

Kako to čudno prši, kako tihotapno lega plast na plast. Posamezne višje trave še dvigajo svoje glave nad belo odejo, a nevtrudno pada zvezdica za zvezdico, kosmič za kosmičem ...

Pokrita je gora in ravan.

Tam pri hlevu stoji hlapec gledaje vrteče se snežinke, gleda jih in gleda, pa zagradi z veliko roko beli južni sneg, da se potope vanj debeli prsti, naredi si kepo, pa jo pritisne sosedovemu ravno iz hleva prišedšemu na hrbet, češ: „Dobro jutro! Sneg imamo!“

Debela odeja je že, a še vedno se spušča iz skrivnostnih višav ter lega po zemlji sneg ...

Drevje se šibi pod njegovim pritiskom. Tu in tam počí veja, odkrehne se in ječe pade na tla, tu pa zopet poseže druga, znebivši se snegove teže v svojo prejšnjo lego.

In živali?! Okoli pohištva ti smuče ves božji dan rjavi kraljič ter išče, kje bi dobil kaj hrane. Ščinkovec, strnad, oba letata okoli prezebujoč z lačnim želodcem ...

Tam na dvorišču je usula mlada deklica, veselega obraza, kuretini brane. Iz visokega podstrešja je šinil, kakor blisk, lačni vrabec mej kuretino ter hiti in pobira samogoltno, kakor bi hotel vse sam spraviti v se, dasi je tako majhen. Zoblje, pa zopet odskoči ter pogleda od strani petelina, kateremu se ne zdi posebno prav, da se tak majhen plebejec drzne mej njegovo kraljevsko družino. Privzdigne kljun, da kazni predrzneža, pa tega že ni. Odskočil je in krade že na drugi strani ...

Temní se. Noč prostira svoja krila ter se tiho plazi čez mrtvaško ravan. Vse hiti v kako zavetje. Ubogi ptiči! Na jedni nogi stojé, glavo pod gorko perotjo stiskajo in prezebajo, da je groza; po vsem trupu rezek mraz. Vrabec ima bolje. Pritisne se blizo kakega dimnika, odkoder se širi prijetna toplota, ter se še precej dobro počuti.

Po modrem nebesu se prižiga zvezda za zvezdo. Luna kakor kraljica počasi vesla med svojimi ovčicami ter lije svoj blede svit na zemljo, da je kakor s srebrom polita. A čim jasneje sveti luna, tem rezkeji se nam zdi mraz.

Stopimo v gozd, pa tiho in mirno obstojimo. Ondi izpod brinovega grma previdno kuka dolgouha glavica. Zajec je. Oglasil se mu je ljubi želodček. Počasi prileze na plan. Vse je varno, tiho in mirno. Š š š š — — — raz vejo se usuje sneg... „Kaj, kako?“ Zdrzne se in že brusi peté po kristalnem snegu hiteč zdaj v levo, zdaj v desno. Sredi polja obstoji. „Kaj? Kako? saj me vendar ni strah!? Le hitro nad mlada županova drevesca. Dober bode lub za moj lačni želodček!“...

In človek!... Po malo razhojenih stezah mej slamnatimi kočami se ti trudnih korakov vleče starec sivih las. Iz čevlja mu gleda slama in s slamo zajedno tudi palec. Udje se mu tresejo mraza, noge se mu šibé. Revež lazi od hiše do hiše, da dobi skorjico kruha, in da se malo pogreje kje ob gorki peči. A ni še največji ubožec ta, ki mirno in počasi koraka od hiše do hiše. Zima pozna še nesrečnejše trpine, ki na skrivnem trpko okušajo mraz in glad. Zakaj ni le zima mrzla, maveč tudi marsikatero neusmiljeno človeško srce!

Pa ne samo takih žalostnih prizorov, tudi lepih nam kaže zima v izobilju.

Stopimo zimski večer v kmetsko hišo. Gospodar je ravno naredil velik križ ter moli pred večerjo. Poglejmo te obraze.

Resno, kakor pravi družbinski oče, se drži gospodar sedeč na stolu ob desni strani mize. Na klopeh poleg mize ob zidu sedi ostala družina in otroci.

Sredi mize je velika skleda. Oblaki dima se kadè iz nje. Vsi posezajo v skledo ter lupijo krompir. Hlapec si ga je nabelil že precejšen kup. Mali Jožek pa se drži kislo in obrača ter meče krompir iz jedne v drugo roko ter piha vanj, da je že ves rdeč kot rak.

Ko so z ljupljenjem gotovi, prinese mati na mizo mlečni ajdov sok. Tu naj človek išče zdravih obrazov, dobrega teka...

Ob peči na klopi s tresočo roko zajema berač isto večerjo ter prigrizuje ostanke krompirja.

Večerja je gotova.

Mali samosrajčnik se je spravil z dedom k peči ter si igra s črno muco, ki zadovoljno godrnja ter prede po svoje in se dobrika ob Jožkovo koleno. Ponagaja ji Jožek tu pa tam, vleče jo za rep, vriska v uho, a ona se ne zmeni veliko. Malo pokaže svojih krempljev, pa ne stori mu ničesar, češ: saj smo že vajeni, saj se poznamo in domači smo tudi.

V peči tli debel panj ter razširja prijetno gorkoto po sobi. Zunaj pa tuli burja in okoli voglov mete s snegom.

Hlapec se je spravil sredi sobe ter pripravlja trske, da bodo mati jutri lažje zakurili. Prav drobne jim dela, saj si je v svesti, da ga pohvalijo zato, in to mu dobro de.

Vrata se odpró. V sobo stopi sosed in sosedinja s svojima hčerama. V rokah držé kite za slamnike. Posedejo okoli mize in prične se veselje in razgovor. Domača hči, mati in dekla predejo.

Kako gre hčeri izpod rok, a vendar je še lepša nit materina, saj ta je stara in izkušena predica.

Dekli sedeči v kotu se nit vedno in vedno krotíči in trga. Kobilica ji odskakuje raz vreteno, a mali samosrajčnik jo z veseljem išče po tleh in, ko je ne more najti, pristopi k dedu, ki je iz brezove mladike, katero je potegnil iz metle, naredil že drugo, mu jo vzame iz rok in nese jezeči se dekli.

Kmalu zadoni petje iz čilih grl in kazalec na uri se kar prehitro vrti. Za veselim petjem se prične zopet mikaven pogovor.

Na klopi ob peči kašlja berač. Natlačil si je iz dedovega mehurja pipo tobaka, parkrat krepko potegnil ter debelo pljunil po tleh in že je pričel pripovedovati svoje mične storijske: kako ga je lansko leto „osorej“, ko je ležal na Klančnikovem kozolcu ves premrt mraza, strašilo tako, da mu je bilo kmalu prevroče in mu je pot lil raz čelo in kapljalo od vsakega lasu, kar jih je še ostalo na glavi; kako je hodil čez Roganovo brv, kjer se mu je ob tistem znamenju, ki stoji ravno pod gozdom, pokazal — Bog nas varuj — in kako se je potem metal s „hudobcem.“

Plašno je gledal mali Jožek. Bolj in bolj se je pritiskal k dedu in gorki peči ter naposled na dedovem kolenu zaspal.

Udarci stare ure v zvoniku farne cerkve so doneli votlo v noč. Dvanajst je bilo.

Tedaj šele je začel pripovedovati berač. Deklice ob oknu so, plašno gledale in poslušale čudne glasove burje in vsaka se je odmikala, da ni sedela preblizu okna.

„Sedaj je pa konec, dekleta je strah“ rekel je starec, „pa še drugipot kaj in še kaj lepšega.“

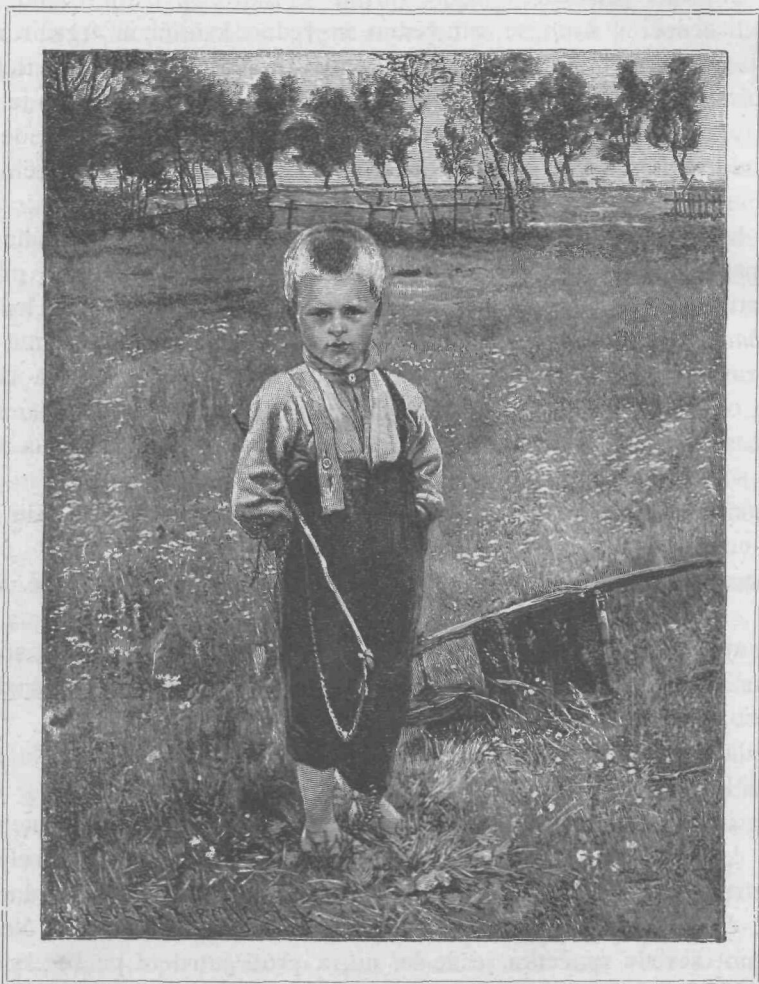
„Še jedno pipo bi poprosil“, obrnil se je na to k dedu, „potem se pa zlekнем kar tukaj ob gorki peči. Za nocoj sem lepo preskrbljen. Kaj pa bo jutri zvečer? — Bog ve? — Če ne bo peči, bo morda vsaj kak gorek hlev; no, če ne, pa bo tudi kozolec dober. O, saj na kozolcu se človek zarije v seno; seveda spočetka je že še, no, a proti jutru te pa že „šmencano“ peče po životu in nogah. Saj pravim, tako je tako, naj se pa vležem no Lahko noč, sosedje, lahko noč, ve male, pa nič straha!“

Ker se je poslovil dobrodušni prosjak, naj pa še jaz neham. Ako boste pridni, se morda še kaj oglasim.

Tepsti, tepem . . .

Mihajčevem Albinu sem se vam bil namenil nekaj napisati, o tistem Mihajčevem Albinu, ki je imel sivko tako rad, da ji je šel včasih po trikrat in še večkrat na dan plet. Majhno samokolnico je imel ter jo na prostornem travniku hitro napolnil. Pa je bila izbirčna Mihajčeva sivka! Samega cvetja ji je vozil Albin, a ga ni marala. Seveda, kaj je Albin vedel, da najlepše ni vselej najboljše?

Nekega dné je šel zopet po zajutreku na travnik; samokolnico je prevrnil v travo, pod pazduho je imel bič in se zagledal nekam v daljavo. In sedaj mu je šinilo nekaj v glavo —

Toda nič več vam ne povem o Albinu in sicer zato ne, ker sem užaljen! Ne bilo bi mi všeč, če bi mi kdo očital, da sem zamerljiv, vendar če go-drnjate in vihate nos, češ, po zimi nam nikar ne govori o poletju, in pa čemu

tako sliko, ali bi se ne spodobilo kaj bolj zimskega — vas pa ne bom nadlegoval z Albinom! Nekaj lepega bi bili lahko zvedeli o njem; slišali bi bili, kaj je storil njegov bič in nazadnje bi prišlo na dan, da ni imel več biča, temveč le palico, in kaj je bilo s tisto njegovo palico. Toda nič več o Albinu! Ker pravite, da je zima sedaj in ne poletje, pa sédimo za peč in pogovorimo se lepo pri peči. Če vam bo pa dolgčas, jaz ne bom kriv tega; le malo potrpite in še veseli bodite, da vam ne bo treba biti tepenim, ampak boste le poslušali o glagolu tepsti.

So otroci, so, ki še niso bili nikoli tepeni, toda velika večina je takih, ki so že sem ter tam skušali leskovo olje. Pa tudi oni, ki so bili že mazani s tem čudodelnim oljem, ki ga ni treba iskati po prodajalnah, ne vedó, vsaj natančno ne, koliko besedij imamo za pomen tepsti. Le bolj k peči se stisnite in pazno poslušajte, pa se boste kmalu prepričali, da je bilo že veliko tepenih, in da imamo za to opravilo tudi premnogo besedij, ki čudovito določno znamenjujejo, kakšne vrste tepenje je bilo.

Začnimo z najmanjšim! Albin je Jakca z bičem ošinil. Vidite, samo jedenkrat, to ni bilo veliko. Toda Jakcu še to ni bilo všeč, zakaj čeprav je bila le jedna, pošteno ga je zbolelo, zato je Albina s svojo palico tudi dobro osmodil. Ta beseda kaže, da je Albin občutil nekaj podobnega na svoji koži, kakor človek, ki pride v preveliko bližino ognja. Kajpada se je hotel maščevati in pripeljal je Jakcu še jedno. Ali Jakec tudi s tako ni bil zadovoljen, ki je tako imenitna, da ne hodi peš, ampak se vozi, ter je vnovič udaril svojega nasprotnika. Menite, da je bil sedaj mir? Kaj še! Albin se je razvnel in jih je z bičevnikom — bič ni bil namreč več tak, kakor ga kaže slika — precej naložil Jakcu na hrbet. Ko je bil pa Jakec toliko prost, da se je mogel gibati, naklestil je tudi prav dobro Albina. Sedaj bi bila dečka lahko nehala, zakaj tiste, ki so bile na Jakčevem hrbtu, so bile precej teške in zato tudi občutne, Albina je pa tudi skelelo tu in tam, zakaj Jakec ga je nabijal kar vsevprek. Pa še ni bilo konec boja! Sprijela sta se ter se ruvala tako dolgo, da sta bili obema palici zlomljeni. No, čemu sta imela pa roke? Zato je Albin Jakca s pestjo nabunkal, Jakec pa Albina v povračilo neusmiljeno premikastil.

To je bilo na travniku. Domov sta oba prijokala in tožila drug drugega. Modra očeta sta pa menda že dobro poznala svoja sinčka, ki sta najrajši takrat druge dolžila, kadar sta sama najbolj zaslužila kazen, zato je Mihajec Albina dobro našvrkal, Lovrač pa Jakca pošteno našgal. Prvega oče je rabil šibo, kar je razvidno iz besede švrkati, ki posnema glas šibe, kadar poje svojo čudno pesem po zraku: o drugem pa je težje to trditi, dasi tudi ni bila malenkost, kar je prejel Jakec, saj ga je žgalo kot ogenj, pa mogoče je tudi, da je bila Lovračeva roka tako težka. Drugi otroci so pa vse zvedeli, ter nagajali Albinu: „Ali si jih dobil?“ Jakec je pa tudi moral poslušati vprašanje: „Kaj si jih držal danes?“

Naslednji dan se je ta zgodbica ponavljala. Albin in Jakec sta se zopet sešla na travniku, seveda še vedno sovražnika. Pa sta vnovič začela. Albin je zmerjal, Jakec mu je pa priložil gorko na pleča. Albin, ne bodi len,

pritisne Jakcu ravno tako. Jakec ni hotel nič dolžen ostati, pa prisloni nasprotniku tako, da je bila vredna imena. A na to pripečati Albinu Jakcu tako, da je gotovo vrnil z obrestmi. Toda po jedno, to je prepočasi! Zato jih je Jakec Albinu sedaj lepo število nametal po hrbtu, Albin je pa Jakca tudi dobro namahal. Konec boja je bil zopet jok, pa kaj bi ne bil, Albin jih je precěj odnesel, Jakec pa takisto dovolj skupil.

Nepoboljšljivec mora biti huje kaznovan. Zato je Mihajec Albina nakresal, da so se skoro res iskre delale, Lovrač pa tudi ni prizanašal Jakcu, ampak ga nažvižgal, da je bilo joj. Žvižgala je palica — pa saj tega bi skoro ne bilo treba praviti, Jakec pač ni. In ko sta prestala kazen doma, doneli so jima zunaj hiše porogljivi klici na ušesa: „Ali je padlo, ali je priletelo?“

Oh, kaj nisem rekel, da ne bom govoril o Albinu! Veste, kaj, kar naštejte mi jih nekaj, če se še jedenkrat zmotim. Torej o glagolu tepsti...

Včasih kak otrok ne dá mirú, vse hoče podreti, najbrž ima prevročo kri, zato ga oče ohladé, če beseda rič ne izdá. In če še ne sliši, našeškajo ga nekoliko; ako pa le še ne uboga, naštejejo mu jih toliko, daš pomaga. Oj šiba, šiba, to je izvrstno zdravilo, koristno mazilo! Zato se pa tudi govori, da je ta in ta onega namazal. Seveda preveč tega mazila ni dobro, in vsak tudi nima pravice zdraviti s tem zdravilom. Če kdo koga majhno krene po prstih, ali ga nekoliko kresne, to še ni taka reč. Kadar pa kdo svojega bližnjega preveč pripali, ali ga otolče, ali mu kosti prerahlja, potem se rado zgodi, da se kesa v zaporu. Drugače pa je, ako oče ali mati neposlušnega otroka po pameti nasekata; ako ga nekoliko otreneta, ako ga o pravem času luskneta, zato ne bo umrl, pač pa si zapomni ter se poboljša. Res je sicer, da jih nekateri mnogo-krat dobi, pa je vse zastonj, saj pravi že star pregovor: „Kogar je veliko biti, tega je malo užiti.“ Splošno pa ni napačno, če je pri hiši vedno šiba namočena. Žalostna izjema je bila pri Mihajcu, Albin namreč —

Toda ne smem več govoriti o Albinu, da jih tudi meni kdo ne dá po kožuho. A to pa trdim in bom trdil: veliko porednih otrok mora biti po svetu, ker tolikokrat brezovka poje, in je toliko besedij, ki pomenijo isto kot tepsti. Kdaj bode bolje?

Sedaj ste menda siti glagola tepsti, zato bodi dovolj. Samo radoveden sem, kdo izmeje vas se bode odslej prvi seznanil z njim. Kaj, če bi bil Albin? No, pa saj mi bo pisal.

J. Štrukelj.

LISTJE IN CVETJE.

Iz zaklada naših pregovorov.

V tem le koticu našega ljubkega „Vrtca“ bomo letos opazovali in gojili neko posebno vrsto rastlin in cvetlic. Lepih pregovorov si bomo nabirali. Pa ne tako, kakor doslej, da bi jih kar mimogredé površno ogledovali, marveč vsakega bomo posebej natančneje opazovali in presojali, ter pri vsakem določali, kaj koristi in kako bi se dal najboljše porabiti; s kratko, kakor ste že vajeni šolskega izraza: razlagali bomo pregovore.

1. Danes meni, jutri tebi!

Najprej nas opominja ta pregovor, da bližnjiku ne smemo biti škodoželjni, marveč sočutni, kadar ga zadene kaj nepovoljnega. Na svetu se vse jako hitro spreminja. Vsakdo, ki ga je zadela nesreča, lahko reče: „Danes sem prišel jaz na vrsto, v kratkem utegne zadeti tebe.“

Osobito pa velja ta pregovor o negotovi smrti. Ko je bolnik zatisnil oči, so sicer umolknila tudi njegova usta, vendar oznanja vsem navzočim dovolj razumno: „Danes meni, jutri tebi!“ Ko hodijo ljudje kropit mrliča, kliče raz mrtvaški oder vsakemu posebej: „Danes meni, jutri tebi!“ Pogrebni zvonovi mesto mrliča tožno ponavljajo: „Danes meni, jutri tebi!“ Ko uravnava jo pokojniku posteljico v hladni zemlji — „jamico tiho, koticék miru“, iz katere se bode prebudil šele sodnji dan, takrat skrivnostno šepéče neki glas: „Danes meni, jutri tebi!“ Pri vratih na pokopališču je tudi čestokrat zapisano: „Danes meni, jutri tebi!“

Klicaj za pregovorom pa tolmačim tako: „Bodi pripravljen!“

Naloga

(Sestavil P. Radlin.)

1.

a	a	a	a
a	A	t	o
b	s	s	u
a	a	m	a

m	t	a	z
t	k	t	m
n	e	a	a
s	l	a	k

i	a	e
A	n	A
N	t	t

3.

a	a	a	r
e	e	n	a
b	p	e	t
t	t	u	u

a	e	e	i
b	p	r	b
s	s	t	t
k	r	a	z

2. Zložite črke v teh petih kvadratih v besede, ki naj pomenijo:

V prvem kvadratu: 1. domačo žival, 2. del glave, 3. jako čislano rastlino, 4. kar stare ženice rade pijó. V drugem kvadratu: 1. kar prinese s seboj zima, 2. živinsko klajo, 3. kar je potrebno vsakemu v zveličanje, 4. ovijajočo se rastlino. V srednjem kvadratu: 1. reč, potrebno za šivanje, 2. zver, 3. vsaki gospodinjji potreben prostor. V tretjem: 1. rokodelca, 2. del noge, 3. kislino, 4. vojaka. V četrtem: 1. svetopisemsko osebo, 2. žito, 3. avstrijsko luko, 4. to, kar bi bil vsak v šoli najraje.

Ako najdete prave besede, berite, pričeni pri številki 1. posevno v ravni črti do kota pri št. 4, in od št. 2 do kota pri št. 3, in zvedeli bode te najsrčnejšo željo urednikovo.

4. (Rešitev in imena rešilcev v pril. listu.)

Vabilo k naročbi.

Z nastopnim letom prične „Vrtec“ svoj trideseti letnik. Taka doba je pač častna sanj. Njegovi prvi čitatelji so še sedaj imenitni gospodje in častne dame v raznih stanovih in službah. Tudi sicer se v življenju dobivajo v tridesetih letih mnoge pravice; ne bilo bi torej prav, ko bi jih „Vrtec“ moral celó zgubiti v tej dóbi, kar bi se zgodilo, ko bi mu dosedanji prijatelji in naročniki ne ostali zvesti. Tudi je naraščeno, da si pri takem časniku, ki je posebej namenjen le mladini, hitreje menjavajo naročniki; torej je izdajateljstvu veliko do tega, da dobiva vsako leto novih naročnikov. Zato nujno prosimo, naj nam ostanejo zvesti dosedanji naročniki in naj nam skušajo pridobiti še novih prijateljev in pospeševalcev. Radi bi namreč listu preskrbljevali vedno dobre vsebine, kar je pa le možno, ako ima dovoljno število naročnikov; radi bi pa tudi še kaj pridobili za društvo „Pripravniki dom“, ki ima še sedaj izdatnih stroškov za podporo ubožnih dijakov, pa si želi v kratkem še trdnjega stališča, da bi jih moglo še vse krepkeje podpirati. Naročniki in pospeševalci našega lista vršijo torej dvojno dobro delo: pospešujejo lepo vzgojo slovenske mladine in pomagajo podpirati naše ubožno dijaštvo.

„Vrtec“ bode izhajal i dalje takisto kakor doslej. Cena „Vrtcu“ in „Angeljčku“ skupno je 5 K 20 h. „Angeljček“ se oddaje tudi posebej in stane na leto 1 K 20 h. (Na deset izvodov pod jednim zavitkom se daje jeden po vrhu.)

Naročnina in vsi spisi, namenjeni „Vrtcu“ in „Angeljčku“, naj se pošiljajo s naslovom: Anton Kržič, c. kr. profesor v Ljubljani (sv. Petra cesta št. 76), ali pa krajše: Uredništvo „Vrtčeyo“ v Ljubljani. V Ljubljani se naročnina lahko oddaje tudi v „Katoliški Bukvarni“.

Priporočamo v nakup tudi poprejšnje letnike. Pri gospej Tomšičevi, sv. Petra cesta št. 6, se dobivajo še letniki: 1887 do 1893 vezani po 2 K 60 h; ako se jih kupi več skupno, se jim cena še zniža. Pri uredništvu pa se dobiva: letnik 1894—1897 vezan po 3 K 20 h; letnik 1898 po 3 K 60 h in letnik 1899 po 4 K 20 h; „Angeljček“ pa I—V. tečaj vezan po 80 h, VI. in VII. pa po 1 K. Ako kdo kupi hkrati več izvodov, se cena še primeroma zniža; kdor kupi hkrati vse, dobi za 16 K vezano. Preostaja nam več izvodov „Angeljčka“ tretjega tečaja iz leta 1895; radi ga pošljemo naročnikom bresplačno (nevezanega), ako naročniki priloži 20 h za pošiljatev.

Poslali smo list tudi nekaterim domoljubom, kateri mu še niso naročniki. Ako si ga kdo ne misli naročiti, prosimo, naj ga vrne pod istim naslovom.

Upravništvo.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h. — Uredništvo in upravništvo sv. Petra cesta št. 76. v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniki dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.